

คู่มือท่องเที่ยว อภินันทนาการจาก **อนุสาร อ.ส.ท.** เดือนตุลาคม ๒๕๔๙

แม่ฮ่องสอน

- หมอกสามฤดู
กองมูเสียดฟ้า
ป่าเขียวขจี ผู้คนดี
ประเพณีงาม
ลือนามถิ่นบัวตอง

สารบัญ

อนุสาวรีย์พระยาสิงหนาทราชา

วัดพระธาตุดอยกองมู

แม่ฮ่องสอน เป็นหนึ่งในหลายจังหวัดชายแดนของไทย มีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพพม่า ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกสุดของภาคเหนือ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๙๒๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๑๓,๑๘๔.๔ ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ อำเภอ คือ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปางมะผ้า อำเภอปาย อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอขุนยวม อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย

แม่ฮ่องสอนได้ชื่อว่า "เมืองสามหมอก" เนื่องจากเป็นเมืองในหุบเขา ล้อมรอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อนทอดขนานไปกับทิวเขาถนนธงชัยและทิวเขาแดนลาว ดังนั้น จึงปกคลุมด้วยหมอกตลอดทั้งปี มีทิวทัศน์สวยงามตามธรรมชาติ อุดมไปด้วยป่าไม้นานาชนิด

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่มากมาย ทั้งที่เป็นแหล่งธรรมชาติและโบราณสถาน นอกจากนี้ ยังมีศิลปวัฒนธรรมประเพณีอันควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ เห็นได้จากบ้านเรือนที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นบ้านไม้ชั้นเดียวหรือสองชั้นแบบโบราณ เรียกว่าบ้านแบบไทยใหญ่ สร้างด้วยไม้ ใต้ถุนสูง หลังคามุงใบตองตึง มีการแต่งกายแบบพื้นเมือง ซึ่งเรียกกันว่าชุดไต คือ ผู้ชายนุ่งกางเกงคล้ายกางเกงจีน หรือกางเกงชาวเล สวมเสื้อคอกลมแขนยาวป้ายแบบจีน ผู้หญิงนุ่งผ้าถุงยาว สวมเสื้อทรงกระบอกตัวสั้นเพียงเอว ชาวแม่ฮ่องสอนยังใช้ภาษาท้องถิ่นและกินอาหารพื้นเมือง สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเยือน

แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

อำเภอเมืองฯ

อนุสาวรีย์พระยาสิงหนาทราชา ตั้งอยู่ต้นถนนขุนลุมประพาส พระยาสิงหนาทราชาเดิมชื่อชานกะเล เป็นชาวไทยใหญ่ ได้รวบรวมผู้คนตั้งหมู่บ้าน ขึ้นชื่อว่า "บ้านขุนยวม" ต่อมายกขึ้นเป็นเมือง จวบจนปี พ.ศ. ๒๔๑๗ จึงได้เปลี่ยนชื่อเมืองเป็นแม่ฮ่องสอน และพระเจ้าอินทวิชยานนท์ เจ้าครองนครเชียงใหม่ ได้ยกบรรดาศักดิ์ชานกะเลเป็นพระยาสิงหนาทราชา และแต่งตั้งให้เป็นเจ้าเมืองแม่ฮ่องสอนคนแรก

วัดพระธาตุดอยกองมู ตั้งอยู่บนดอยกองมูทางทิศตะวันตกของตัวเมืองแม่ฮ่องสอน เป็นปูชนียสถานคู่บ้านคู่เมืองที่สำคัญ ประกอบด้วยพระธาตุเจดีย์ที่สวยงาม ๒ องค์ องค์ใหญ่สร้างโดย "จองต่องสู่" เมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๓ เป็นที่บรรจุพระธาตุของพระโมคคัลลานะเถระ ซึ่งนำมาจากสหภาพพม่า ส่วนพระธาตุเจดีย์องค์เล็กสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๗ โดยพระยาสิงหนาทราชา จากวัดพระธาตุดอยกองมูนี้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ตัวเมืองแม่ฮ่องสอนได้อย่างชัดเจนและสวยงามมาก ทางขึ้นอยู่ตรงบริเวณอนุสาวรีย์พระยาสิงหนาทราชาขึ้นไปทางซ้ายมือ เป็นทางลาดยางขึ้นภูเขาไปอีกประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ก็จะถึงบริเวณวัด

วัดพระนอน ตั้งอยู่เชิงดอยกองมู เป็นที่ประดิษฐานพระนอนองค์ใหญ่ สร้างด้วยศิลปะไทยใหญ่

วัดพระนอน

ทิวทัศน์บนวัดพระธาตุดอยกองมู

พระเจ้าพาราละแข่ง วัดหัวเวียง

วัดก้ำก่อ

หนองจองคำยามเย็น

มีความยาว ๑๒ เมตร มีพุทธลักษณะงดงามมาก ตามประวัติเล่าว่าพระนางเมียะ พระชายาของพระยาสิงหนาทราชาเป็นผู้สร้างขึ้น ภายในบริเวณมีรูปปั้นสิงห์ขนาดใหญ่ ๒ ตัวเคียงข้างกัน สร้างโดยพระยาสิงหนาทราชาและพระนางเมียะ

วัดก้ำก่อ (เป็นภาษาไต แปลว่าดอกบุนนาค) ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับวัดพระนอน เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองแม่ฮ่องสอน สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๓ มีลักษณะสถาปัตยกรรมที่งดงาม โดยเฉพาะหลังคาคลุมทางเดินตั้งแต่ซุ้มทางเข้าไปสู่ศาลา นอกจากนี้ ยังมีตำราภาษาไทยใหญ่ที่แปลแล้วเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยใหญ่กับเจ้าอโนรธามังช่อ

วัดหัวเวียง หรือวัดกลางเมือง ตั้งอยู่ที่ถนนสีหนาทบำรุง ตำบลจองคำ (อยู่ใกล้กับตลาดเช้าบริเวณสี่แยกไฟแดง) สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๖ เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าพาราละแข่ง ซึ่งเป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องประจำเมืองที่งดงามมาก มีประวัติว่าหล่อจำลองจาก "พระมหามุนี" ซึ่งเป็นเจ้าพาราละแข่งองค์จริง ณ เมืองมัณฑะเลย์ สหภาพพม่า โดยลุงจองโพหย่าเดินทางไปอัญเชิญมา พระเจ้าพาราละแข่งองค์นี้สร้างเป็นท่อน ๆ ทั้งหมด ๙ ท่อน ล่องมาตามแม่น้ำปาย ชาวแม่ฮ่องสอนถือว่าเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืององค์หนึ่ง

หนองจองคำ เป็นสวนสาธารณะตั้งอยู่ใจกลางเมือง เป็นหนองน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีน้ำตลอดปี เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และใช้เป็น

วัดจองกลาง

บ่อน้ำร้อนผาบ่อง

สถานที่จัดงานประเพณีสำคัญ ๆ ของจังหวัด

วัดจองคำ อยู่บริเวณสวนสาธารณะหนองจองคำ เป็นวัดเก่าแก่ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๐ โดยช่างฝีมือชาวไทยใหญ่ เป็นศิลปะแบบไทยใหญ่ที่แปลกและงดงามมาก หลังคาวัดเป็นรูปปราสาท เพราะมีคติว่าปราสาทเป็นของสูง ผู้ที่ประทับอยู่ในปราสาทควรจะเป็นพระมหากษัตริย์ หรือตัวแทนพระศาสนา ในวิหารเป็นที่ประดิษฐานของหลวงพ่อโต ซึ่งเป็นพระประธาน สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๙ โดยช่างฝีมือชาวพม่า

วัดจองกลาง ตั้งอยู่ข้างวัดจองคำ ในวิหารมีแท่นบูชาตั้งพระพุทธสิหิงค์จำลอง ภายในวัดมีพิพิธภัณฑ์จัดแสดงตุ๊กตาไม้แกะสลักรูปคนและสัตว์ ฝีมือช่างชาวพม่า ซึ่งนำมาจากพม่าตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๐๐ เปิดให้เข้าชมเวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ นาฬิกา

ตลาดเช้า ตั้งอยู่ใกล้วัดหัวเวียง เริ่มติดตลาดตั้งแต่รุ่งสางจนถึงประมาณ ๐๙.๐๐ นาฬิกา นักท่องเที่ยวสามารถชมวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวแม่ฮ่องสอน ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายแบบไทยใหญ่หรือชาวเขาที่มาซื้อสินค้าพื้นเมือง รวมทั้งเลือกซื้อพืชผักผลไม้ท้องถิ่นสด ๆ

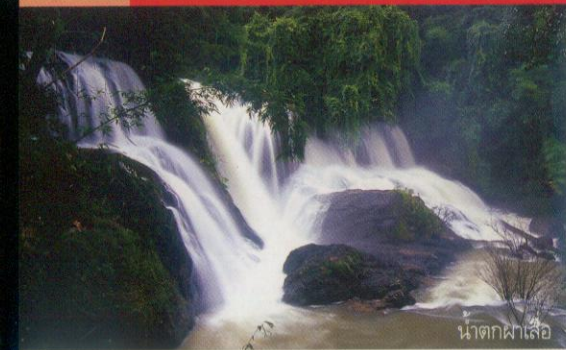
บ่อน้ำร้อนผาบ่อง ห่างจากแม่ฮ่องสอนไปทางอำเภอขุนยวม ตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร อยู่ทางขวามือ เป็นบ่อน้ำร้อนที่มีแร่กำมะถันเจืออยู่ อุณหภูมิไม่สูงมาก มีบริการห้องอาบน้ำแร่แบบห้องเดี่ยวและห้องรวม

น้ำตกผาบ่อง ตั้งอยู่บ้านผาบ่อง มีอีกชื่อหนึ่งว่าน้ำตกตำข่อน เพราะเกิดจากสายน้ำของห้วยตำข่อนที่ไหลตกมาตามหน้าผาสูงชัน สูงประมาณ ๔๐ เมตร น้ำตกตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

บ้านน้ำเพียงดิน อยู่ในเขตตำบลผาบ่อง เป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมล่องเรือตามลำน้ำปาย ผ่านบ้านห้วยเดื่อถึงบ้านน้ำเพียงดินโดยเรือหางยาว จุดเด่นของบ้านน้ำเพียงดิน คือวิถีชีวิตของชาวปาด่อง (กะเหรี่ยงคอยาว)

การเดินทาง จากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนเลี้ยวขวาตรงโรงแรมอิมพีเรียลธาราแม่ฮ่องสอน ตามเส้นทางไปโป่งแดงประมาณ ๑๔ กิโลเมตร ก่อนถึงสะพานข้ามแม่น้ำปายให้แยกซ้ายไปตามแม่น้ำ จะเห็นเรือหางยาวบริการไปบ้านน้ำเพียงดิน หรือจะขับรถไปสุดทางเพื่อลงเรือที่บ้านห้วยเดื่อก็ได้ ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑ ชั่วโมง ค่าโดยสารเหมาลำประมาณ ๕๐๐-๗๐๐ บาท นั่งได้ ๘ คน ติดต่อท่าเรือบ้านห้วยเดื่อ โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๘ ๔๑๖๐

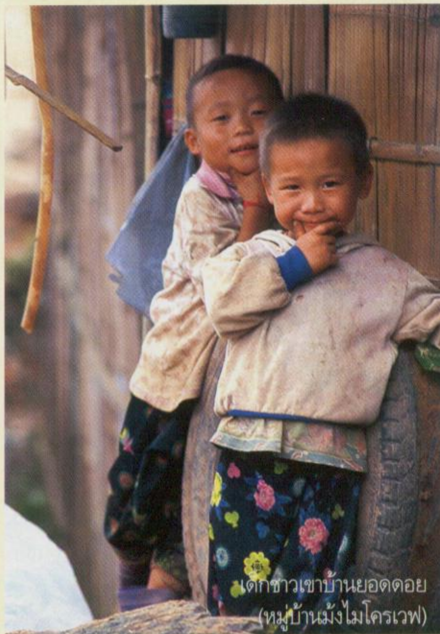
นอกจากนี้ ยังมีหมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาวอีก ๒ แห่ง ได้แก่ บ้านในสอย ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ๓๓ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ ไปทางอำเภอปางมะผ้า ผ่านบ้านปางหมู ข้ามสะพานแม่น้ำปาย บริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๑๙ แยกซ้ายมือไปตามถนน รพช. ๑ กิโลเมตร เมื่อพบสามแยกให้เลี้ยวซ้ายไปตามทาง รพช. สายบ้านในสอยอีก ๑๗ กิโลเมตร บ้านกะเหรี่ยงคอยาวจะอยู่เลยบ้านในสอยไปประมาณ ๓ กิโลเมตร ทางช่วงนี้เป็นลูกรัง

น้ำตกผาเสือ

ถ้ำปลา

สถานีวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าปางตอง

สาวน้อยกะเหรี่ยงคอยาว
บ้านห้วยเสือเฒ่า

เด็กชาวเขาบ้านยอดดอย
(หมู่บ้านมังไมโครเวฟ)

ควรใช้รถกระบะ

อีกหมู่บ้านหนึ่ง คือบ้านห้วยเสือเฒ่า อยู่ใกล้กับตัวเมืองแม่ฮ่องสอน เดินทางจากตัวเมืองไปทางอำเภอขุนยวม ผ่านหน้าศาลากลาง ถึงแยกไฟแดงซ้ายมือจะมีป้อมตำรวจเล็ก ๆ ตรงมุมถนนให้เลี้ยวเข้าไปอีกประมาณ ๑๒ กิโลเมตรก็จะถึงบ้านห้วยเสือเฒ่า ถนนเป็นคอนกรีต แต่ในอนาคตจะมีการนำกะเหรี่ยงคอยาวทั้ง ๓ หมู่บ้านนี้มารวมกัน สอบถามข้อมูลได้ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๑ ๒๙๘๒-๓

บ้านยอดดอย (หมู่บ้านมังไมโครเวฟ) เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งที่อาศัยอยู่บนดอยสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๑,๐๐๐ เมตร *การเดินทาง* จากแม่ฮ่องสอนไปหมู่บ้านป่าลาน ๓๒ กิโลเมตร เส้นทางแม่ฮ่องสอน-ขุนยวม ประมาณกิโลเมตรที่ ๒๓๕ แล้วเลี้ยวซ้ายขึ้นหมู่บ้าน ซึ่งเป็นทางลาดยางสูงชัน

ทุ่งนาสวย บนเส้นทางไปถ้ำปลา

ประมาณ ๘ กิโลเมตร

น้ำตกซู่ซ่า อยู่ในเขตบ้านแม่สุยะ ตำบลห้วยผา เป็นน้ำตกที่ทะลุจากซอกเขาเป็นทางยาวประมาณ ๑๐๐ เมตร ขนานไปกับลำน้ำ

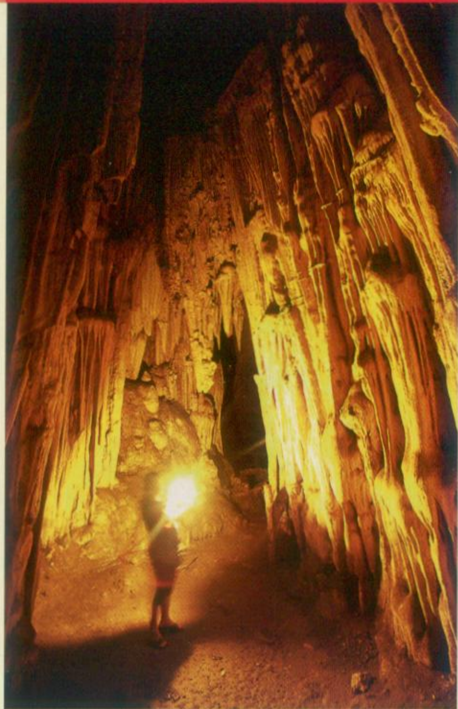
อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ มีพื้นที่ประมาณ ๔๘๘ ตารางกิโลเมตร อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองฯ และอำเภอปางมะผ้า ภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน ประกอบด้วยป่าดิบเขา ป่าสนเขา ป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง สถานที่น่าสนใจของอุทยานฯ ได้แก่

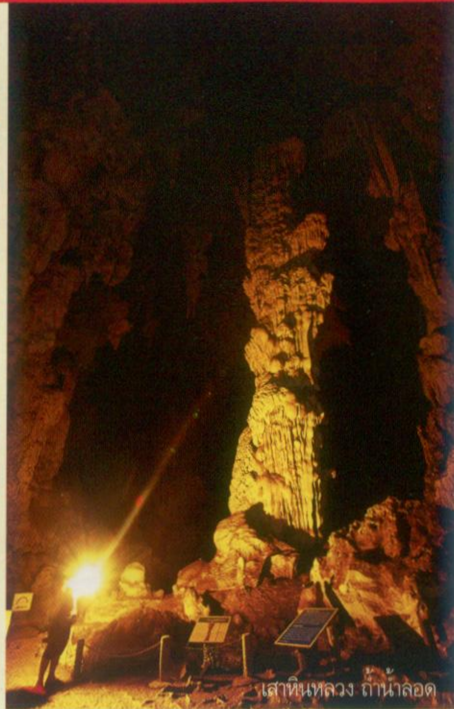
ถ้ำปลา ตั้งอยู่ที่บ้านห้วยผา ตำบลห้วยผา ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๑๗ กิโลเมตร ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ (แม่ฮ่องสอน-ปาย) กิโลเมตรที่ ๑๙๑-๑๙๒ ถ้ำปลาตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา มีลักษณะเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่ มีน้ำไหลออกจากถ้ำใต้ภูเขาอยู่ตลอดเวลา และมีปลาตัวโต ๆ อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เรียกว่าปลามุง หรือปลาคัง เป็นปลามีเกล็ดขนาดใหญ่ในวงศ์เดียวกับปลาคาร์ป บริเวณอุทยานฯ มีบ้านพัก ๕ หลัง สำรองที่พักได้ที่โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๑ ๙๐๓๖, ๐ ๕๓๖๙ ๒๐๕๕ หรือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรุงเทพฯ โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐ www. dnp.go.th

น้ำตกผาเสื่อ ตั้งอยู่ในเขตตำบลหมอกจำแป บนทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ แม่ฮ่องสอน-ปาย บริเวณกิโลเมตรที่ ๑๙๑ แยกไปตามทางขึ้นสู่พระตำหนักปางตอง อยู่ห่างจากถนนประมาณ ๑๐๐ เมตร น้ำตกแห่งนี้ไหลลงมาจากน้ำตกแม่สะงาในพม่า เป็นน้ำตกขนาดกลาง มี ๖ ชั้น ช่วงฤดูฝนสายน้ำจะตกลงมาเต็มหน้าผาหินกว้างลักษณะคล้ายเสื่อปูลาด

พระตำหนักปางตอง อยู่ในเขตตำบลหมอกจำแป สามารถเดินทางไปโดยใช้เส้นทางเดียวกับทางเข้าน้ำตกผาเสื่อต่อไปอีกประมาณ ๕ กิโลเมตร (ถนนห้วยขาน-บ้านป่าแปก) เรือนประทับแรมตั้งอยู่บนเขาสูงที่บ้านปางตอง ในโครงการพัฒนาพื้นที่สูงปางตอง เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ นาฬิกา บริเวณพระตำหนักมีแปลงสาธิตการปลูกดอกไม้ ผลไม้ และการเลี้ยงสัตว์ เช่น แกะ ไก่ฟ้า

หมู่บ้านรักไทย (แม่ออ) ตั้งอยู่ตำบลหมอกจำแป ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนประมาณ ๔๔ กิโลเมตร บ้านรักไทย หรือบ้านแม่ออ เป็นหมู่บ้าน

เสาหินหลวง ถ้ำน้ำลอด

สุดท้ายก่อนถึงชายแดนไทย-พม่า ประชากรในหมู่บ้านส่วนใหญ่อพยพหนีภัยมาจากทางตอนใต้ของจีนในช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ บริเวณหมู่บ้านมีทะเลสาบสวยงาม นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมวิถีชีวิตวัฒนธรรมจีนฮ่อ ซึ่งยังคงสืบทอดประเพณีไว้หลายอย่าง ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน ลักษณะบ้านบางส่วนเป็นบ้านแบบเก่าทำจากดินเหนียวผสมฟาง รวมทั้งอาหารตำรับจีนตอนใต้แถบมณฑลยูนนาน นอกจากนี้ ยังสามารถชิมชาเลิศรสจากชาพันธุ์ดีที่มีจำหน่ายในหมู่บ้าน เช่น ชาชิงชิง ชาอู่หลง

ภูโคลนคันทรีคลับ

ภูโคลนคันทรีคลับ หมู่ที่ ๒ บ้านแม่สะงา ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๑๕ กิโลเมตร *การเดินทาง* ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ สายแม่ฮ่องสอน-ปาย ระยะทางประมาณ ๖ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายไปตามถนนเข้าบ้านกุงไม้สัก-บ้านห้วยขาน บ้านแม่สะงา อีก ๔ กิโลเมตร ได้รับคัดเลือกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทอันซีน (UNSEEN) อีกแห่งหนึ่ง เป็นแหล่งโคลนที่มีคุณสมบัติทำให้ผิวพรรณผุดผ่องและช่วยการหมุนเวียนโลหิต เปิดบริการพอกโคลน (พอกหน้า พอกตัว) อบเซานา และแช่น้ำแร่ ทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ นาฬิกา สอบถามรายละเอียดได้ที่โทรศัพท์ ๐๘ ๑๔๗๓ ๘๐๑๓, ๐๘ ๖๑๙๘ ๐๗๒๒ และ ๐ ๕๓๒๘ ๒๕๗๙

อำเภอปางมะผ้า

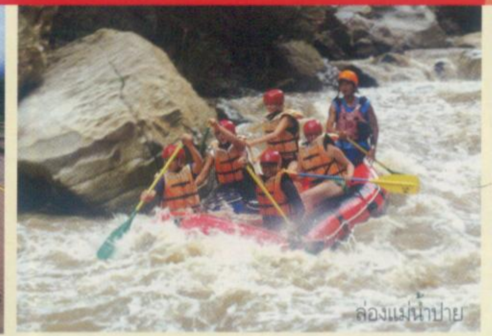
สถานศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด ตั้งอยู่ที่ตำบลถ้ำลอด ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนประมาณ ๗๗ กิโลเมตร ตามทางหลวงสาย ๑๐๙๕ (ปางมะผ้า-ปาย) ประมาณหลักกิโลเมตรที่ ๑๓๘-๑๓๙ มีทางแยกซ้ายจากอำเภอปางมะผ้าเข้าไปตามทางบ้านถ้ำลอดอีกประมาณ ๙ กิโลเมตร เป็นแหล่งโบราณคดีสำคัญ ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย มีสถานที่น่าสนใจ คือ "ถ้ำลอด" ซึ่งมีลำห้วยชื่อน้ำลางไหลลอดภูเขาไปทะลุออกอีกด้านหนึ่ง ทำให้เกิดเป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยสวยงาม จากการพบเครื่องมือเครื่องใช้โบราณในถ้ำ สันนิษฐานได้ว่ามีอายุประมาณ ๒,๐๐๐ ปีมาแล้ว ภายในถ้ำมีความยาวประมาณ ๑ กิโลเมตร ประกอบด้วยห้องโถงใหญ่อีก ๓ ห้อง เรียกชื่อต่าง ๆ กัน คือ "ถ้ำเสาหินหลวง" มีเสาหินที่เกิดจากหินงอกหินย้อยสูงประมาณ ๒๐ เมตรอยู่ภายในถ้ำ "ถ้ำตุ๊กตา" ด้านหนึ่งของผนังถ้ำยังปรากฏภาพเขียนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ส่วนถ้ำที่กว้างและยาวที่สุดในถ้ำลอด คือ "ถ้ำผีแมน" ภายในถ้ำพบเศษภาชนะดินเผา เมล็ดพืช เครื่องมือหิน ซีกฟันและกระดูกของมนุษย์ รวมทั้ง "โลงผีแมน" ซึ่งมีลักษณะเป็นท่อนไม้ที่ถูกขุดตรงส่วนกลางออกเป็นร่องคล้ายเรือ หรือรางไม้ใส่อาหารให้สัตว์เลี้ยง มีทั้งขนาดเล็กและใหญ่

ถ้ำเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ นาฬิกา เนื่องจากภายในถ้ำมืดมาก ไม่สามารถเข้าชมเองได้ จึงต้องใช้บริการผู้นำทางพร้อมตะเกียงเจ้าพายุ โดยเสียค่าบริการ ๑๐๐ บาทต่อผู้นำทาง ๑ คน การเดินชมถ้ำแบ่งออกเป็น ๒ ช่วง ช่วงแรกเป็นการชม ๒ ถ้ำใหญ่ คือ ถ้ำเสาหินหลวงและถ้ำตุ๊กตา ช่วงที่สองชมถ้ำผีแมน บริเวณที่ทำการยังมีบ้านพักไว้บริการ และอนุญาตให้ตั้งเต็นท์พักแรมได้ ติดต่อโดยตรงที่หน่วยบริการภายในสถานศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๑ ๗๒๑๘

โฮมสเตย์บ้านแม่ละนา นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชน เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน การเกษตรแบบพึ่งพาตนเอง การทำนา มัดข้าว หาบข้าว นวดข้าว ค่าบริการ ๑๐๐ ต่อคน ต่อคืน อาหาร ๕๐ บาท ต่อคน ต่อมื้อ นอกจากนี้ ยังมีการจัดนำเที่ยวเชิงนิเวศ เดินป่าศึกษาธรรมชาติและพรรณไม้ เช่น ดงกล้วยไม้รองเท้านารี ป่าไผ่ ฯลฯ ชมถ้ำต่าง ๆ ชมการแสดงรำและดนตรีไทยใหญ่ รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อโครงการฟื้นฟูชีวิตและวัฒนธรรม โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๑ ๙๒๐๘

โฮมสเตย์บ้านบ่อไคร้ บ้านบ่อไคร้เป็นหมู่บ้านชาวมูเซอ นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสวิถีชาวบ้านและวัฒนธรรมของชาวมูเซอ เที่ยวถ้ำผีแมน ถ้ำงู และถ้ำน้ำบ่อผี หรือถ้ำบ่อศักดิ์สิทธิ์ เที่ยวชมธรรมชาติป่าไม้ สมุนไพร กล้วยไม้หลากหลายชนิดและพืชพรรณต่าง ๆ และนวดแผนลาหู่ ค่าบริการ ค่าที่พักคืนละ ๕๐ บาท ต่อคน ค่าอาหารมื้อละ ๕๐ บาท ต่อคน ค่านำเที่ยว ๑๐๐ บาท ต่อนักท่องเที่ยว ๑ คน ต่อวัน โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๑ ๙๖๕๔

ล่องแม่น้ำปาย

อำเภอปาย

แม่น้ำปาย เป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัด

วัดน้ำฮู

วัดพระธาตุแม่เย็น

โป่งน้ำร้อนท่าปาย

แม่ฮ่องสอน เกิดจากทิวเขาถนนธงชัยและทิวเขาแดนลาวในเขตอำเภอปาย แล้วไหลลงมาทางทิศใต้ ผ่านอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวิน (แม่น้ำคง) ในเขตรัฐคะยา สหภาพพม่า มีความยาวประมาณ ๑๘๐ กิโลเมตร ตลอดลำน้ำปายนี้สามารถล่องแพได้ นักท่องเที่ยวที่สนใจล่องแพสามารถติดต่อสอบถามได้ที่บริษัทปาย แอดเวนเจอร์ โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๙ ๙๓๘๕ บริษัทไทย แอดเวนเจอร์ โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๙ ๙๑๑๑ บริษัทแม่ฮ่องสอน แอดเวนเจอร์ โทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๘๔ ๕๐๒๕, ๐๘ ๑๙๕๒ ๓๓๔๐ และบริษัทปายอินเดอะสกาย โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๙ ๘๑๔๕

วัดกลาง ตำบลเวียงใต้ มีพระเจดีย์องค์ใหญ่ศิลปะไทยใหญ่แท้ ประดิษฐานอยู่กลางลานวัดและมีเจดีย์ทรงมอญรายล้อมโดยรอบ ใต้เจดีย์ทำเป็นซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปประจำวัน เหนือฐานเจดีย์องค์ใหญ่ทำเป็นมณฑปยอดมงกุฎ

วัดน้ำฮู หมู่ที่ ๕ ตำบลเวียงใต้ ห่างจากตัวอำเภอไปทางโรงพยาบาลปายประมาณ ๓ กิโลเมตร เป็นที่ประดิษฐานพระอุ่นเมือง พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปสิงห์สาม (ศิลปะล้านนา) ปางมารวิชัย หล่อด้วยโลหะทองสัมฤทธิ์ อายุประมาณ ๕๐๐ ปี มีลักษณะพิเศษ คือ พระเศียรกลวง พระโมฬีปิดเปิดได้ และมีน้ำซึมออกตลอดเวลา

เจดีย์พระธาตุแม่เย็น อยู่ที่บ้านแม่เย็น ตำบลแม่ฮี้ ตามเส้นทางสายปาย-แม่ฮ่องสอน สร้างสมัยใดไม่ปรากฏ ตั้งอยู่บนเนินสูง เมื่อขึ้นไปนมัสการองค์พระธาตุแม่เย็นจะมองเห็นทิวทัศน์ของอำเภอปายโดยทั่วถึง เป็นจุดสังเกตของผู้โดยสารเครื่องบินว่าเข้าเขตอำเภอปายแล้ว

ร้านหนังสือ อำเภอปาย

น้ำตกหมอแปง หมู่ที่ ๔ บ้านหมอแปง ตำบลแม่นาเติง ใช้เส้นทางสายอำเภอปาย-แม่ฮ่องสอน มีทางแยกซ้ายจากถนนใหญ่เข้าไป ๖ กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีตถึงบริเวณแก่งเมืองปายรีสอร์ท จากนั้นจะเป็นทางลูกรัง ๒ กิโลเมตร น้ำตกหมอแปงเป็นน้ำตกขนาดเล็กไหลสู่แอ่งน้ำเบื้องล่าง มีน้ำตลอดทั้งปี สูงประมาณ ๕ เมตร บริเวณใกล้ ๆ กับน้ำตกมีชาวเขาเผ่ามูเซอแดงอาศัยอยู่

โป่งน้ำร้อนท่าปาย อยู่ในป่าแม่ปายฝั่งซ้ายตอนบนของตำบลแม่ฮี้ โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ (ปาย-แม่มาลัย) ข้ามสะพานแม่น้ำปาย ถึงบริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๘๗-๘๘ แยกซ้ายเข้าไปอีก ๒.๕ กิโลเมตร ตามทางเข้าบ้านท่าปาย เป็นทางลาดยางตลอดทั้งสาย มีบ่อใหญ่ ๒ บ่อ นอกนั้นเป็นน้ำผุดหลายจุด ความร้อนประมาณ ๘๐ องศาเซลเซียส รอบ ๆ โป่งน้ำร้อนเป็นป่าไม้สัก

โป่งน้ำร้อนเมืองแปง อยู่ในเขตบ้านเมืองแปง ตำบลเมืองแปง ห่างจากอำเภอปายประมาณ ๒๘ กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ (ปาย-แม่มาลัย) และแยกเข้าสาย ๑๒๖๕ ด้านขวามือตรงบริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๘๕-๘๖ ใกล้กับหน่วยพิทักษ์และรักษาป่าแม่ปิง เป็นทางลูกรังสลับกับคอนกรีต เป็นบ่อน้ำร้อนขนาดใหญ่ อุณหภูมิของน้ำสูงถึง ๙๕ องศาเซลเซียส

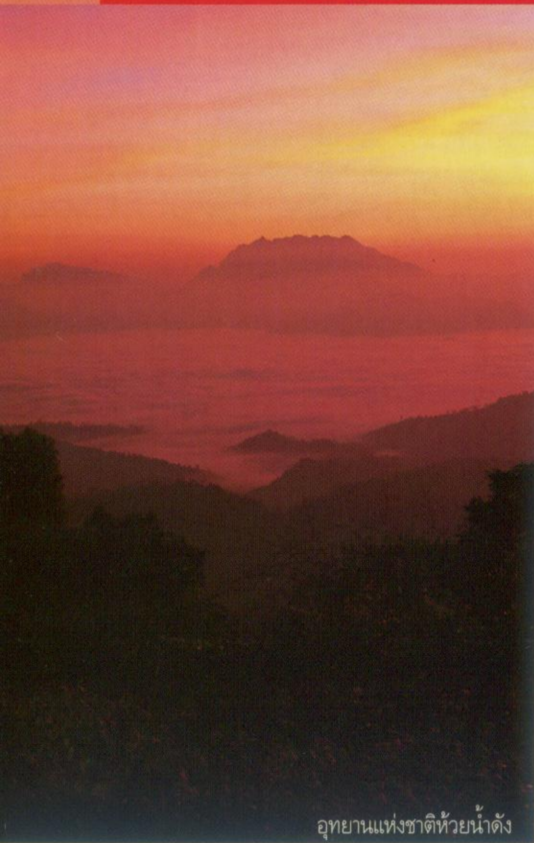
อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภอแม่แตง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑,๒๕๒ ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาและภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีภูเขาที่สูงที่สุดคือดอยช้าง เป็นป่าต้นน้ำลำธาร มีลำห้วยน้อยใหญ่มากมาย

การเดินทางจากแม่ฮ่องสอน ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ ผ่านอำเภอปาย ถึงกิโลเมตรที่ ๖๕-๖๖ มีทางแยกเข้าไปประมาณ ๖ กิโลเมตร จะถึงบริเวณที่ทำการอุทยานฯ มีบริการบ้านพักแก่นักท่องเที่ยว รายละเอียดติดต่อโทรศัพท์ ๐ ๕๓๔๗ ๑๖๖๙ หรือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรุงเทพฯ โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐ หรือ www.dnp.go.th

สิ่งที่น่าสนใจในอุทยานฯ

จุดชมวิวบริเวณห้วยน้ำดัง *(ดอยกิ่วลม)* เป็นที่ตั้งของหน่วยพัฒนาต้นน้ำที่ ๒ (ห้วยน้ำดัง) เป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นและชมทะเลหมอกในช่วงฤดูหนาวที่สวยงามและมีชื่อเสียงมาก

จุดชม*วิวดอยช้าง* ห่างจากที่ทำการฯ ไปตามทางลูกรังประมาณ ๒๐ กิโลเมตร เป็นจุดชมทิวเขาอันสลับซับซ้อนและทะเลหมอกในฤดูหนาว เป็นแหล่งอาศัยของนกบนที่สูงนานาชนิด เช่น นกเดินดง นก

อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง

จับแมลง นกเขน นกปรอด ฯลฯ นับเป็นแหล่งดูนกที่น่าสนใจมากแห่งหนึ่ง

ห้วยน้ำรูและดอยสามหมื่น เดินทางจากดอยช้างไปอีกประมาณ ๑๐ กิโลเมตรจะถึงห้วยน้ำรู ลักษณะเป็นตาน้ำเล็ก ๆ ที่สร้างความชุ่มชื่นให้แก่ผืนป่า และเป็นต้นน้ำของลำน้ำแม่แตงที่ไหลลงสู่แม่น้ำปิง ส่วนดอยสามหมื่นเป็นที่ตั้งของหน่วยจัดการต้นน้ำ ซึ่งมีจุดชมทิวทัศน์อยู่บนยอดดอย

โป่งเดือดป่าแป๋ เป็นบ่อน้ำพุร้อนแบบไกเซอร์ (Geyser type) ขนาดใหญ่ ซึ่งมีอุณหภูมิสูงและมีแรงดันสูงมาก ลักษณะของน้ำพุร้อนพุ่งขึ้นเหนือผิวดินตลอดเวลา บางครั้งจะพุ่งขึ้นถึง ๒ เมตร มีกลิ่นค่อนข้างแรง จากลานจอดรถจะต้องเดินไปประมาณ ๕๐๐ เมตร *การเดินทาง* ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕

วัดม่วยต่อ

(แม่มาลัย-ปาย) กิโลเมตรที่ ๔๒ ก่อนถึงอุทยานฯ จะมีป้ายให้เลี้ยวขวาเข้าไป ๖.๕ กิโลเมตร

ห้วยจอกหลวง แหล่งอนุรักษ์ต้นน้ำห้วยจอกหลวงอยู่บริเวณป่าแม่ยะ ตำบลแม่ฮี้ มีการปลูกดอกไม้เมืองหนาวหลายชนิด ตั้งอยู่บนภูเขา มีทิวทัศน์สวยงามมาก ห่างจากอำเภอปายประมาณ ๔๓ กิโลเมตร เหมาะแก่การท่องเที่ยวในฤดูหนาว

ศูนย์ศิลปาชีพบ้านกะเหรี่ยงแม่ปิง หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่ฮี้ ห่างจากอำเภอปายประมาณ ๑๓ กิโลเมตร มีสาธิตการทอผ้าและย้อมผ้าสีธรรมชาติแบบชาวกะเหรี่ยงให้นักท่องเที่ยวได้ชม *การเดินทาง* ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ สายปาย-แม่มาลัย ถึงแยกซ้ายบริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๘๖ เข้าถนน รพช. บ้านห้วยแก้ว บ้านแม่ปิง ระยะทางประมาณ ๓ กิโลเมตร

อำเภอขุนยวม

วัดม่วยต่อ ตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ ทางตอนเหนือของตัวอำเภอ หากเดินทางจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนจะอยู่ทางซ้ายมือ มีสิ่งที่น่าสนใจ คือ เจดีย์ทรงเครื่องแบบมอญล้อมรอบด้วยพระเจดีย์บริวาร ยอดประดับด้วยฉัตรโลหะ แขวนกระดิ่งโดยรอบ และจอง (ปราสาท) ซึ่งสร้างขึ้นใหม่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗

ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอขุนยวม ตั้งอยู่ตรงข้ามวัดม่วยต่อ ตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ บริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๒๐๐ เป็นศูนย์รวมศิลปหัตถกรรมของชาวไทยใหญ่และชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ

วัดต่อแพ

พิพิธภัณฑ์สงครามโลก อยู่ติดกับศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น จัดแสดงภาพถ่ายประวัติศาสตร์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำรงชีพช่วงสงคราม รวมทั้งอาวุธต่าง ๆ ของทหารญี่ปุ่นที่เดินทัพเข้ามาในพื้นที่อำเภอขุนยวมสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒

วัดต่อแพ ตั้งอยู่ที่บ้านต่อแพ ตำบลแม่เงา ห่างจากตลาดขุนยวมประมาณ ๗ กิโลเมตร ไปตามถนนลาดยาง ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับวัดม่วยต่ออีกประมาณ ๕ กิโลเมตร เป็นวัดเก่าแก่อยู่ทางฝั่งขวาของลำน้ำยวม มีวิหารขนาดใหญ่แบบพม่า สร้างอย่างวิจิตรสวยงามมาก ภายในศาลาการเปรียญมีผ้าม่านเก่าแก่อายุกว่า ๑๕๐ ปี ลายผ้าเป็นเรื่องพุทธประวัติ ตอนพระเวสสันดรเสด็จประพาสอุทยาน และมีธรรมาสน์สร้างใน พ.ศ. ๒๔๖๔ นอกจากนี้ ยังมีเจดีย์ทรงมอญอีกด้วย ตามประวัติเล่าว่า บริเวณนี้แต่เดิมเคยเป็นที่พักและรวมไม้ซุงของพ่อค้านักต่อแพ ซึ่งได้พร้อมใจกันสร้างวัดขึ้นมาแล้วให้ชื่อว่า "วัดต่อแพ"

อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ ครอบคลุมอำเภอขุนยวมและอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มีเนื้อที่ ๒๔๗,๘๗๕ ไร่ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจดังนี้

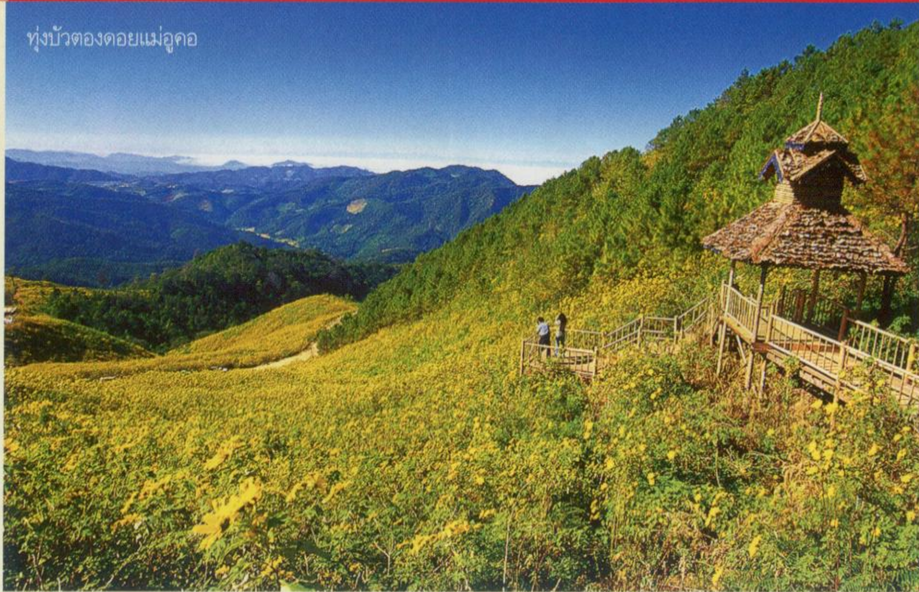
โครงการอนุรักษ์สัตว์ป่า-รักษาพันธุ์ไม้ อยู่ติดกับที่ทำการอุทยานฯ เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ประกอบด้วยกรงเพาะเลี้ยงและอนุบาลสัตว์ป่า การรวบรวม

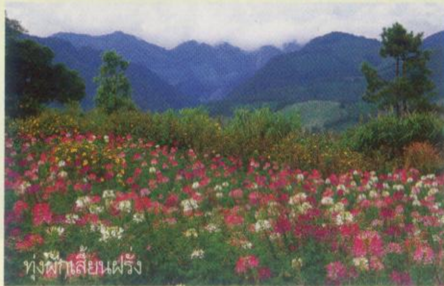

น้ำตกแม่สุรินทร์

พรรณไม้ประจำถิ่นเพื่อการศึกษา

น้ำตกแม่สุรินทร์ อยู่ในเขตบ้านแม่สุรินทร์ ตำบลแม่ยวมน้อย อำเภอขุนยวม *การเดินทาง* ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ ถึงอำเภอขุนยวม เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๒๖๓ ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร จะมีทางแยกซ้ายมือเข้าไปน้ำตกแม่สุรินทร์ ระยะทางประมาณ ๒๕ กิโลเมตร น้ำตกแม่สุรินทร์เป็นน้ำตกชั้นเดียวที่สวยงามมาก ไหลจากหน้าผาสู่หุบเขาด้านล่าง สูงประมาณ ๘๐ เมตร

ยอดดอยปุย อยู่ในเขตบ้านห้วยฮี้ ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมืองฯ เป็นยอดเขาที่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๑,๗๒๕ เมตร มีลักษณะเป็นที่ราบปกคลุมด้วยทุ่งหญ้า ป่าสนเขา และป่าดิบเขาคล้ายกับบนยอดภูกระดึง ในช่วงต้นหนาวมีดอก

ทุ่งบัวตองดอยแม่อูคอ

ทุ่งผักเสี้ยนฝรั่ง

ไม้ตามทุ่งหญ้าออกดอกสวยงาม เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกนานาชนิด

หนองเขียว มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบบนสันเขา และมีแอ่งน้ำขนาดใหญ่ตามธรรมชาติ มีหญ้าปกคลุมเต็มพื้นที่ *การเดินทาง* ใช้เส้นทางจากน้ำตกแม่สุรินทร์ไปประมาณ ๑๒ กิโลเมตร เป็นถนนลูกรังลำลอง ใช้ได้เฉพาะฤดูแล้งเท่านั้น

อุทยานฯ มีบริการบ้านพักและอนุญาตให้นำเต็นท์ไปตั้งค่ายพักแรมได้ รายละเอียดติดต่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรุงเทพฯ โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐ หรือที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ ตู้ ปณ. ๑๖ ตำบลปางหมู อำเภอเมืองฯ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕๘๐๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๑ ๒๙๘๖, ๐๘ ๑๗๒๔ ๗๒๗๕ www.dnp.go.th

ทุ่งบัวตองดอยแม่อูคอ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลแม่อูคอ อำเภอขุนยวม ตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ (แม่ฮ่องสอน-ขุนยวม) ก่อนถึงตัวอำเภอประมาณ ๑ กิโลเมตร มีทางแยกซ้ายตามทางหลวงสาย ๑๒๖๓ เข้าสู่ทุ่งบัวตองอีก ๒๖ กิโลเมตร มีพื้นที่ครอบคลุมเป็นเขากว้างประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ อยู่ในความรับผิดชอบของโครงการพัฒนาป่าไม้ที่สูง หน่วยที่ ๕ กองอนุรักษ์ต้นน้ำ

น้ำตกแม่อูคอ ตั้งอยู่บริเวณดอยแม่อูคอ ก่อนถึงทุ่งบัวตองเล็กน้อยมีทางแยกเข้าสู่น้ำตกประ-มาณ ๓ กิโลเมตร เป็นน้ำตกชั้นเดียว สูงประมาณ ๓๐ เมตร ตกจากร่องหินขนาดใหญ่ ตอนกลางของสายน้ำมีร่องหินกว้าง สามารถเดินเข้าไปชมม่านน้ำตกได้

บ่อน้ำร้อนหนองแห้ง บ้านหนองแห้ง ตำบลเมืองปอน ห่างจากตัวอำเภอประมาณ ๒๕ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ (ขุนยวม-แม่ลาน้อย) แยกซ้ายตรงหลักกิโลเมตรที่ ๑๗๔ เข้าไป ๑ กิโลเมตร เป็นบ่อน้ำร้อนขนาดกลาง ๒ บ่อ มีน้ำเดือดตลอดเวลา

ทอผ้าขนแกะบ้านกะเหรี่ยงห้วยห้อม

บ้านเมืองปอน ตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ (ขุนยวม-แม่ลาน้อย) ห่างจากตัวอำเภอประมาณ ๑๓ กิโลเมตร สามารถเที่ยวชมวัดเมืองปอน ศิลปะแบบไทยใหญ่ วิถีชีวิตชาวไทยใหญ่ดั้งเดิม บ้านเรือนไทยใหญ่แบบดั้งเดิม ซื้อของที่ระลึก โดยเฉพาะเสื้อไทยใหญ่ทั้งชายและหญิง ชมสาธิตการเย็บเสื้อไต การจักสานกุบไต การทำอาหารไทยใหญ่ และมีการจัดการโฮมสเตย์ สอบถามข้อมูลได้ที่อาจารย์กัลยา ไชยรัตน์ โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๘ ๔๖๔๔, ๐๘ ๖๑๘๙ ๘๘๑๒

อำเภอแม่ลาน้อย

หมู่บ้านละว้า (ลัวะ) บ้านแม่ละอูบ ตำบลห้วยห้อม ห่างจากอำเภอแม่ลาน้อยประมาณ ๓๒ กิโลเมตร เป็นหมู่บ้านเขตติดต่อระหว่างอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอแม่สะ-เรียง มีลักษณะทางวัฒนธรรม การสร้างที่อยู่อาศัย และการแต่งกายแตกต่างไปจากชาวไทยภูเขาเผ่าอื่น ๆ และโดยที่ตั้งอยู่บนยอดดอยสูงจึงมีทิวทัศน์สวยงาม

บ้านกะเหรี่ยงห้วยห้อม ห่างจากบ้านแม่ละอูบประมาณ ๔ กิโลเมตร โดยใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๒๖๖ ชาวบ้านในหมู่บ้านเคร่งครัดศาสนาและสุภาพอ่อนโยน เป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาชาวเขา ราษฎรได้รับการพัฒนาให้ทำผ้าจากขนแกะและปลูกไม้ผลเมืองหนาว โดยเฉพาะกาแฟพันธุ์อาราบิกาของที่นี่รสชาติดีมาก

ถ้ำแก้วโกมล ได้รับคัดเลือกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทอันซีน (Unseen) อีกแห่งหนึ่ง สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้เสด็จพระราชดำเนินมาทอดพระเนตรเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชทานชื่อว่า "แก้วโกมล" หมายความว่า "ถ้ำแห่งแก้วอันงาม" ตั้งอยู่บริเวณเขาดอยถ้ำ หมู่ที่ ๑๔ บ้านห้วยมะไฟ *การเดินทาง* ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ (แม่ฮ่องสอน-แม่สะเรียง) ถึงบริเวณหน้าโรงพยาบาลแม่ลาน้อยให้เลี้ยวซ้ายไปบ้านห้วยมะไฟตามถนนคอนกรีตกว้าง ๔ เมตร ลัดเลาะตามไหล่ทางประมาณ ๕ กิโลเมตรถึงปากถ้ำ

ภายในถ้ำเต็มไปด้วยผลึกแร่แคลไซต์ที่ผนังและเพดานรูปร่างลักษณะแตกต่างกัน เช่น ผลึกคล้ายเกล็ดน้ำแข็งขนาดเล็กละเอียดสีขาว ซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่สุดของถ้ำ ผลึกคล้ายเกล็ดน้ำตาล หรือผลึกแร่ควอร์ตซ ผลึกที่จับตัวกันคล้ายปะการัง ผ้าม่านโคมไฟเพดาน ผลึกงอกและย้อยเป็นเสาและแท่ง ภายในถ้ำแบ่งเป็น ๕ ห้อง สวยงามมาก เปิดให้เข้าชมเป็นรอบ รอบละ ๒๐ นาที ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๐๐ นาฬิกา

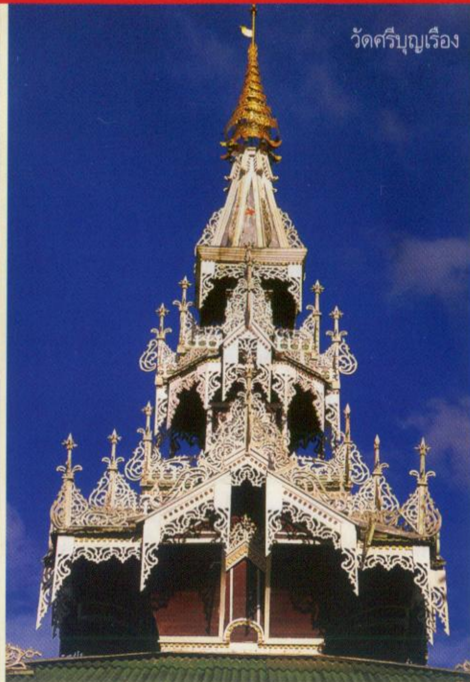

ถ้ำแก้วโกมล

วัดกิตติวงศ์

วัดจองสูง

อำเภอแม่สะเรียง

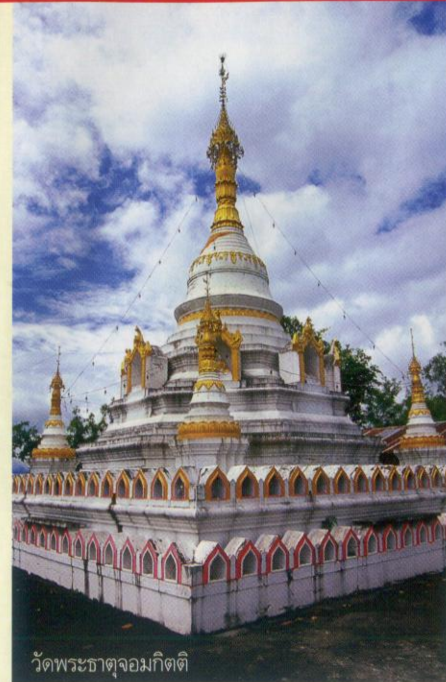
วัดกิตติวงศ์ ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลแม่สะเรียง ถนนวัยศึกษา เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่พระครูกิตตินำมาจากวัดศรีสุพรรณ จังหวัดเชียงใหม่ บานประตูและหน้าต่างของโบสถ์เป็นลวดลายปูนปั้นสวยงาม และยังมีคัมภีร์โบราณ ค้นพบในถ้ำผาแดงริมฝั่งแม่น้ำสาละวินเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ จารึกประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของล้านนากับพม่า

วัดศรีบุญเรือง

วัดจองสูง หรือวัดอุทยารมณ์ ตั้งอยู่ในตัวอำเภอแม่สะเรียง เป็นวัดที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๘๑ เดิมเป็นสำนักสงฆ์ มีเจ้าอาวาสเป็นไทยใหญ่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๑ ถูกไฟไหม้ และได้บูรณะขึ้นใหม่เป็นวัดจองสูงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๓๙ ภายในวัดมีเจดีย์ทรงมอญเก่าแก่อายุกว่า ๑๐๐ ปี อยู่ ๓ องค์ เจดีย์องค์ด้านตะวันตกสร้างเมื่อต้นรัชกาลที่ ๖ เจดีย์องค์กลางสร้างเมื่อใดไม่ปรากฏ เชื่อกันว่าเป็นที่ประดิษฐานพระธาตุส่วนองค์ด้านตะวันออกเป็นเจดีย์ ๗ ยอด

วัดศรีบุญเรือง ตั้งอยู่ใกล้กับวัดจองสูง มีสถาปัตยกรรมที่งดงาม โดยเฉพาะอุโบสถและศาลาการเปรียญมีลวดลายฉลุแบบไทยใหญ่ และยังมีภาพพุทธประวัติที่สวยงามตามแบบศิลปะพม่า

วัดพระธาตุจอมทอง หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่สะเรียง ห่างจากอำเภอแม่สะเรียง ๑ กิโลเมตร ตามเส้นทางสายแม่สะเรียง-สบเมย แยกทางซ้ายมือบริเวณสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ด้านบนมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่บนยอดเขา จากลานพระพุทธรูปนี้สามารถชมทิวทัศน์อันสวยงามของอำเภอแม่สะเรียง โดยเฉพาะบรรยากาศยามพระอาทิตย์ตก

วัดพระธาตุจอมกิตติ

วัดพระธาตุจอมแจ้ง ตั้งอยู่ที่บ้านจอมแจ้ง ทางเข้าเมืองแม่สะเรียง โดยใช้ถนนทางแยก ซึ่งอยู่ติดกับถนนไปวัดพระธาตุจอมทอง ภายในวัดมีศิลปกรรมแบบล้านนา และมีพระธาตุคู่บ้านคู่เมืองแม่สะเรียงประดิษฐานอยู่ บริเวณด้านหน้าวัดมีคิวรถสองแถวไปสบเมย

วัดพระธาตุจอมมอญ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านกาศ มีพระธาตุศักดิ์สิทธิ์ประดิษฐานบนเขาในเจดีย์ทรงระฆังคว่ำซ้อนกันแบบล้านนาเก่าแก่ และพระพุทธรูปประจำซุ้ม ๔ ทิศ ฐานเป็นรูปแปดเหลี่ยม ทางวัดจัดงานฉลองในเดือนกรกฎาคมของทุกปี

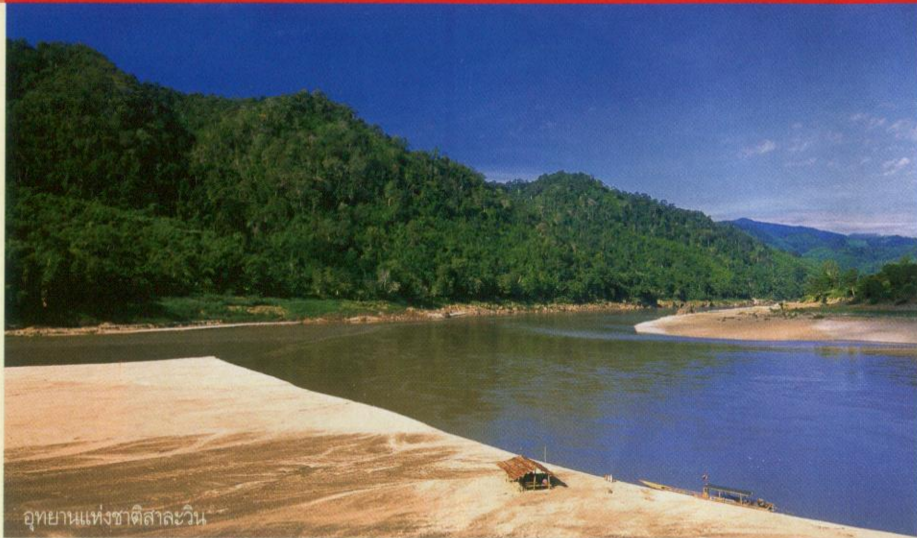
วัดพระธาตุจอมกิตติ หมู่ ๑ ตำบลแม่ยม มีพระบรมสารีริกธาตุเก่าแก่ประดิษฐานบนยอดเขาในเจดีย์องค์สีขาว ยอดสีทอง ลักษณะคล้ายสถูป ศิลปะล้านนา มีงานฉลองในวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือนมิถุนายนของทุกปี

วัดพระธาตุจอมทอง

ทุ่งบัวตองดอยแม่เหาะ ห่างจากอำเภอแม่สะเรียงประมาณ ๑๖ กิโลเมตร อยู่ริมทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ ตรงหลักกิโลเมตรที่ ๘๔ เขตตำบลแม่เหาะ เป็นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ริมทางในช่วงนี้มีภูมิประเทศที่งดงามของภูเขาและทุ่งดอกบัวตองอันตระการตา ซึ่งบานสะพรั่งในเดือนตุลาคม-ธันวาคม

น้ำตกแม่สวรรค์น้อย อยู่ในวนอุทยานแม่สวรรค์น้อย ดอยแม่เหาะ เป็นน้ำตกที่สวยงามแวดล้อมด้วยป่าค่อนข้างสมบูรณ์ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เล่นน้ำได้ เดินทางตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ (แม่สะเรียง-ฮอด) ห่างจากอำเภอแม่สะเรียง ๑๘ กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าทางลูกรังอีก ๓ กิโลเมตร ฤดูฝนทางไม่ดี

อุทยานแห่งชาติสาละวิน ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำสาละวิน ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับพม่า มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่บริเวณที่ดินป่าแม่ยวมฝั่งขวาและป่าสาละวิน ในท้องที่ตำบลเสาหิน ตำบลบ้านกาศ ตำบลแม่คง ตำบลแม่ยวม อำเภอแม่สะเรียง

อุทยานแห่งชาติสาละวิน

และตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย มีพื้นที่ประมาณ ๔๕๐,๙๕๐ ไร่ *การเดินทาง* จากอำเภอแม่สะเรียงใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๑๙๔ ไปประมาณ ๔ กิโลเมตร แล้วแยกขวาไปอีก ๔ กิโลเมตรก็จะถึงที่ทำการอุทยานฯ

อุทยานฯ มีบริการบ้านพัก หากนักท่องเที่ยวมีความประสงค์จะกางเต็นท์พักแรมต้องนำเต็นท์มาเอง สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมและจองที่พักได้ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรุงเทพฯ โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐ www.dnp. go.th หรือส่งจดหมายจองที่พักล่วงหน้าไปที่อุทยานแห่งชาติสาละวิน ตู้ ปณ. ๘ ปท. แม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕๘๑๑๐ โทรศัพท์ ๐๘ ๑๓๖๖ ๗๓๕๖, ๐๘ ๑๐๒๔ ๑๘๕๔

สถานที่ล่องเรือในเขตอุทยานฯ

บ้านแม่สามแลบ อยู่ห่างจากอำเภอแม่สะเรียงประมาณ ๔๖ กิโลเมตร เป็นหมู่บ้านริมน้ำ มีชาวพม่า ไทย และแขกอินเดียผิวดำ (กะลา) อาศัยอยู่ สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของลำน้ำสาละวินและฝั่งพม่าได้ จุดที่จะล่องเรือคือสบเมย เป็นบริเวณที่แม่น้ำเมยมาบรรจบกับแม่น้ำสาละวิน ซึ่งจะล่องตามลำน้ำลงไปทางใต้ ใช้เวลาในการเดินทางไปกลับประมาณ ๑ ชั่วโมง ค่าเช่าเรือหางยาวประมาณ ๑,๐๐๐ บาท

อำเภอสบเมย

อุทยานแห่งชาติแม่เงา อยู่ห่างจากตัวอำเภอประมาณ ๑๕ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดตากกับแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ประมาณ ๒๕๗,๖๕๐ ไร่ ภูมิประเทศเป็นพื้นที่สูงชัน มียอดเขาสูง เช่น ดอยคุยหลวง ดอยปุยน้อย และมีแม่น้ำผ่านหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำเงา แม่น้ำยวม แม่น้ำริด ฯลฯ

ล่องแก่งแม่เงา ในพื้นที่บ้านแม่เงา ตำบลแม่สวด สภาพสองฝั่งเป็นธรรมชาติที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ และเหมาะสำหรับล่องแพเพื่อผจญภัยอย่างแท้จริง แบ่งออกเป็น ๓ โปรแกรม คือ

ล่องแพระยะใกล้ ๔-๕ กิโลเมตร ใช้เวลา ๑ ชั่วโมง ราคาแพละ ๕๐๐ บาท

ล่องแพระยะปานกลาง ๒๐ กิโลเมตร ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง ราคาแพละ ๑,๒๐๐ บาท

ล่องแพระยะไกล ๕๐ กิโลเมตร ใช้เวลา ๒ วัน ๑ คืน ราคาแพละ ๒,๔๐๐ บาท

อุทยานฯ มีบ้านพักและลานกางเต็นท์ไว้รองรับนักท่องเที่ยว แต่ต้องเตรียมอาหารไปเอง สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ ๑๖ แม่สะเรียง โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๘ ๑๓๒๓

เทศกาลและงานประเพณี

งานประเพณีปอยส่างลอง

งานเมืองสามหมอก จัดขึ้นทุกปีราว ๆ วันที่ ๑๐-๑๘ กุมภาพันธ์ มีการออกร้านจากหน่วยงานราชการ เอกชน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ผลงาน มีการแสดงมหรสพรื่นเริง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับความเพลิดเพลินกับกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังจัดให้มีการแสดงของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

งานประเพณีปอยส่างลอง หรือประเพณีบรรพชาสามเณรตามแบบฉบับของชาวไทยใหญ่ ซึ่งถือว่าการบรรพชาสามเณรได้กุศลแรงกว่าบวชพระ จึงมักจัดกันอย่างยิ่งใหญ่ช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม เด็กที่จะบรรพชาเรียกว่า "ส่างลอง" เมื่อกำหนดจัดงานก็จะโกนผม แต่ไม่โกนคิ้ว (พระภิกษุพม่าไม่โกนคิ้ว) แล้วแต่งกายอย่างสวยงามด้วยเครื่องประดับอันมีค่า เช่น สวมสายสร้อย กำไล แหวน และใช้ผ้าโพกศีรษะแบบพม่า สวมถุงเท้ายาว นุ่งโสร่ง ทาแป้งขาว เขียนคิ้ว ทาปาก แล้วพาไปขี่ม้า ถ้าไม่มีม้าก็จะขี่คอคน ซึ่งเรียกว่า "พี่เลี้ยง" หรือ "ตะแปส่างลอง" แล้วแห่ไปตามถนนสายต่าง ๆ มีกลดทอง หรือ "ทีคำ" แบบพม่ากั้นกันแดด ปัจจุบันประเพณีได้มีการกำหนดรูปแบบให้เป็นการบรรพชาสามเณรแบบสามัคคี คือ จัดให้มีการบรรพชาส่างลองเป็นจำนวนมากในคราวเดียวกันในช่วงต้น ๆ เดือนเมษายนของทุกปี

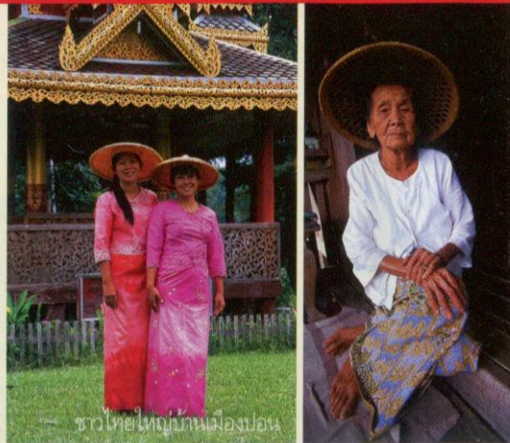
งานประเพณีจองพารา หรืองานปอยเหลินสิบเอ็ด คือประเพณีส่วนหนึ่งในงานเทศกาลออกพรรษา คำว่า "จองพารา" เป็นภาษาไทยใหญ่ แปลว่า "ปราสาท" การบูชาจองพาราคือการสร้างปราสาทเพื่อคอยรับพระพุทธเจ้า ซึ่งเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เทศกาลนี้จัดในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือในราวเดือนตุลาคม

กิจกรรมภายในงาน ชาวบ้านจะช่วยกันสร้างปราสาทจำลองที่เรียกว่าจองพารา ประดับไว้ตามบริเวณวัดและบ้านเรือน และแห่ขบวนรูปสัตว์ต่าง ๆ เพื่อแสดงความยินดีที่พระพุทธเจ้าเสด็จกลับมา ใน

วันขึ้น ๑๓ ค่ำ จะมีตลาดนัดออกพรรษา หรือกาดหลู่ โดยมีการจุดตะเกียงและเทียนในตลาดตั้งแต่กลางคืนจนถึงรุ่งเช้า เพื่อให้ชาวบ้านได้จับจ่ายซื้อของเตรียมงาน สำหรับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เป็นวันดา หรือวันจัดเตรียมของที่ใช้ทำบุญออกพรรษา โดยเฉพาะการเตรียมจองพารา และในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ อันเป็นวันออกพรรษานั้น ตั้งแต่เช้าตรู่ประชาชนจะพร้อมใจกันไปทำบุญตามวัด บางวัดจัดให้มีการตักบาตรเทโว ส่วนในตอนเย็นจะนำดอกไม้ธูปเทียนและขนมข้าวต้มไปขอขมาบิดามารดาและญาติผู้ใหญ่

ประเพณีลอยกระทงไทยใหญ่ หรือสิบสองมนล่องผ่องไต จัดขึ้นในวันเพ็ญเดือนสิบสอง โดยชาวบ้านจะจัดทำกระทงเล็ก ๆ ไปลอยตามแม่น้ำ มีการประกวดกระทงใหญ่ที่หนองจองคำ ซึ่งเป็นหนองน้ำสาธารณะกลางเมือง มีการแสดงมหรสพรื่นเริง ตามบ้านเรือนจะมีการจุดประทีปโคมไฟสว่างไสว นอกจากนี้ ยังมีการลอยกระทงสวรรค์ โดยนำกระทงที่จุดประทีปโคมไฟแล้วผูกติดกับลูกโป่งลอยขึ้นไปในอากาศ พิธีนี้จัดขึ้นที่วัดพระธาตุดอยกองมู

นอกจากนี้ ยังมีการแสดงทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจของชาวไต คือการรำและดนตรี ซึ่งแตกต่างจากของล้านนา และมักจะนำเข้ามาร่วมในงานบุญงานแห่ต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น "ฟ้อนกิงกะหล่า" หรือฟ้อนกินรี ซึ่งได้รับความนิยมที่สุด ผู้แสดงจะใส่ปีกใส่หางร่ายรำ และยังมีการฟ้อนตัวสัตว์ต่าง ๆ ที่มีความเชื่อว่าอาศัยอยู่ที่ป่าหิมพานต์ เช่น ฟ้อนนก ฟ้อนผีเสื้อ ฟ้อนม้า เป็นต้น "ฟ้อนโต" เป็นการแสดงที่นิยมกันอีกชุดหนึ่ง ตัวโตนั้นเชื่อกันว่าเป็นสัตว์ในป่าหิมพานต์ชนิดหนึ่ง มีเขาคล้ายกวาง ขนยาวคล้ายจามรี ลักษณะการร่ายรำคล้ายการเชิดสิงโตของจีน

ชาวไทยใหญ่บ้านเมืองปอน

งานเทศกาลดอกบัวตอง จัดขึ้นประมาณเดือนพฤศจิกายนของทุกปี เมื่อถึงฤดูกาลที่ดอกบัวตองบานริมเส้นทางถนน ตลอดจนภูเขาที่สลับซับซ้อนกันอยู่นั้นจะเป็นสีเหลืองอร่ามไปด้วยดอกบัวตอง จังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงได้จัดงานเทศกาลบัวตองบานขึ้น เพื่อเป็นการชมความงามของธรรมชาติ ชมวัฒนธรรมประเพณีของชาวไตและชาวไทยภูเขา โดยจะจัดในอำเภอขุนยวม สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ที่ว่าการอำเภอขุนยวม โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๙ ๑๑๐๔

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ของที่ระลึกจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีทั้งอัญมณี ตลอดจนผลิตภัณฑ์สินค้าพื้นเมืองต่าง ๆ เช่น น้ำผึ้งป่า ใบชา หมวกชาวไต (ชาวไทยใหญ่เรียกว่า "กุบ" มีลักษณะเป็นหมวกปีกกว้างใบกลม ตรงกลางยอดแหลมเหมือนเจดีย์) มูลี่ทำจากไม้ไผ่ เสื่อทอไทยใหญ่ ผ้าซิ่นไหม ผ้าทอฝีมือกะเหรี่ยง ของขบเคี้ยว เช่น ถั่วแปะหล่อ แปะยี เป็นต้น

มีร้านจำหน่าย รวมทั้งร้านของศูนย์ศิลปาชีพพิเศษตั้งอยู่บนถนนขุนลุมประพาส ใกล้กับศาลากลางจังหวัด มีศูนย์จำหน่ายสินค้าโอทอปในที่ว่าการอำเภอหลังเก่า นอกจากนั้น ยังมีร้านจำหน่ายของที่ระลึกกระจายอยู่บริเวณใจกลางเมือง สามารถเลือกซื้อเลือกชมได้

การเดินทาง

รถยนต์

ทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ ตัดจากจังหวัดเชียงใหม่ผ่านอำเภอหางดง สันป่าตอง จอมทอง ฮอด แม่สะเรียง แม่ลาน้อย และขุนยวม ถึงอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน รวมระยะทางประมาณ ๓๔๙ กิโลเมตร เส้นทางสายนี้เป็นทางตัดขึ้นเขาสูง มีความสวยงามและคดเคี้ยวนับได้มากถึง ๑,๘๖๔ โค้ง

ปัจจุบันมีถนนจากจังหวัดเชียงใหม่ถึงแม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้นอีกสายหนึ่ง คือทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่าเส้นทางสายแม่มาลัย-ปาย ตัดจากอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ถึงอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เหลือระยะทางเพียง ๒๔๕ กิโลเมตร และหากนักท่องเที่ยวสนใจเดินทางจากจังหวัดตากไปยังจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยไม่แวะเข้าจังหวัดเชียงใหม่ ก็สามารถเดินทางได้ตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ ผ่านอำเภอแม่สอด แม่ระมาด ท่าสองยาง ถึงอำเภอแม่สะเรียง ระยะทางประมาณ ๓๐๐ กิโลเมตร เป็นทางลาดยาง

รถโดยสารประจำทาง

จากกรุงเทพฯ มีรถโดยสารประจำทางปรับอากาศของบริษัทเอกชนออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ หมอชิต ๒ ถนนกำแพงเพชร ทุกวัน วันละ ๑ เที่ยว สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่บริษัทสมบัติทัวร์ สำนักงานแม่ฮ่องสอน โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๑ ๓๒๑๑ สำนักงานกรุงเทพฯ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๓๖ ๒๔๙๘-๙

จากเชียงใหม่ มีรถโดยสารประจำทางทั้งธรรมดาและปรับอากาศวิ่งบริการ ๒ เส้นทาง คือ

สายเชียงใหม่-แม่สะเรียง-แม่ฮ่องสอน

สายเชียงใหม่-ปาย-แม่ฮ่องสอน

รายละเอียดติดต่อบริษัทเปรมประชาขนส่ง จำกัด สำนักงานแม่ฮ่องสอน โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๑ ๑๓๑๘ สำนักงานเชียงใหม่ โทรศัพท์ ๐ ๕๓๒๔ ๔๗๓๗, ๐ ๕๓๓๐ ๔๗๔๘

เครื่องบิน

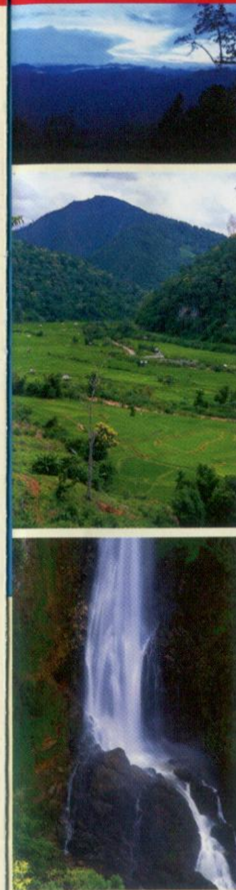
บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) มีบริการเที่ยวบินกรุงเทพฯ-เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอนทุกวัน สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๕ ๑๐๐๐, ๐ ๒๖๙๕ ๑๐๐๐, ๐ ๒๕๔๕ ๑๐๐๐ กด ๕ www.thaiairways.com

บริษัทนกแอร์ จำกัด มีบริการเที่ยวบินระหว่างเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอนทุกวัน สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานกรุงเทพฯ โทรศัพท์ ๑๓๑๘ สำนักงานแม่ฮ่องสอน โทรศัพท์ ๐ ๓๕๖๑ ๒๐๕๗ ต่อ ๑๐๖ หรือ www.nokair.com

สอบถามข้อมูลท่องเที่ยวได้ที่

ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว ททท. โทรศัพท์ ๑๖๗๒ เวลา ๐๘.๐๐-๒๐.๐๐ นาฬิกา ทุกวัน

หรือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ เขต ๑ เลขที่ ๑๐๕/๑ ถนนเชียงใหม่-ลำพูน อำเภอเมืองฯ จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๐๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๕๓๒๔ ๘๖๐๔, ๐ ๕๓๒๔ ๘๖๐๗, ๐ ๕๓๒๔ ๑๔๖๖ www.tat.or.th/north1 E-mail : tatchmai@tat.or.th พื้นที่ความรับผิดชอบ : เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน

หรือศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ว่าการอำเภอเมืองฯ (หลังเก่า) ถนนขุนลุมประพาส อำเภอเมืองฯ จังหวัดแม่ฮ่องสอน โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๑ ๒๙๘๒-๓ E-mail : tatmhs@tat.or.th